

nyitás.

rdemü közösetéggel
20 beállítával

zodámat

s hó 1-én

t t a m.

22 Reaumur fokra
és helyiség fűtve
10 fok a levegő.

dapesti úszómester
száznál bármikor.

7a vad:

1 9 ig férfiaknak.
1 ig nőknek és

dij:

átat — frt 30 kr.

nák

— " 20 "

1 " 10 "

1 " 6 "

minél tömegesebb

ztelettel

ajdonos.

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

a

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben kézhez hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Egy hónapra . . . . . 1 frt — kr.

Hirdetési ár:
Ottasbó petitsor egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitótér 4 hasábos petitsorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Hétfő Május 4.

87. szám.

A debreczeni kir. tábla.

— Május 4.

(B.) A debreczeni kir. ítélő tábla
holnap ünnepélyesen megkezdí működé-
sét. A kir. tábla elnöke, tanácselnökei,
bírái és a kir. táblához és a kir. főügyész-
séghez tartozó hivatalnokai kar ünnepélyes
isteni tiszteletre gyűlnek össze, hogy a
magyarok Istenének segítségül hívásával,
áldás kérésével kezdjék meg hivatalos mű-
ködésüket Debreczenben.

A jogi élet terén úgy, mint társal-
palmi tekintetben is jelentőségteljes nap
leend a holnapi. Fontossága, nevezetes-
sége még most előre nem is képzelhető
úgy, a mint majd e nap eseményei kö-
vetkezményeképen a jövő fog nyújtani
eredményeket.

Magyarország igazságszolgáltatásá-
nak második fóruma: a kir. ítélő tábla
több százados fennállás után oly győke-
res és messzeható átlakuláson, decen-
ralizáción megy keresztül, a mely hivatta
lesz hazánk jogi életének képét már a
közel jövőben megváltoztatni.

Jogszolgáltatásunk a gyorsan és szé-
pen fejlődött fővárosban volt ez ideig
kevés kivétellel összpontosítva a második
fórumon. A régi kir. ítélőtáblának a mo-
dern alkotmányos élet fellendülésekor
Budapesten hagyása politikai tekintetben,
főleg a főváros fontosságának emelése
végett szükségesnek látszott.

Azóta politikai élet, jogszolgáltatási
elvek és sok minden nagyot változtak.
A kir. tábla óriási perforgalma annak
decentralizációját elkerülhetlenné tette.
Hosszas vajadás után Szilágyi Dezső
magyar igazságügyi miniszter törvény-
nyel emeltette a parlamenttel a kir. tábla szét-
osztását s eképen megvalósított úgy a
jogászörök által, de az egész hazai köz-
vélemény által is táplált régi óhaját,
hogy a másodfoku kir. bíróság szétoz-

tása által igazságszolgáltatásunknak ed-
digi nehézségén segítsen s egyuttal
társadalmi és nemzetiségi-politikai szem-
pontból is lendítsen hazánk vidéki váro-
sainak felvirágozásán.

Főleg és különösen e szempont az,
mely Debreczen városára nézve teljes
fontosságában világítja meg a holnapi
napot, a kir. táblák működésének meg-
kezdési napját.

A királyi táblák szétoztásáról szóló
törvény tárgyalása előtt hathatós akció-
kat indítottak meg a vidéki városok, hogy
királyi táblai székhelyekül jelöltsenek ki.
Debreczen város rendkívüli fontossá-
gának ismét megadatot a kellő méltány-
lás s polgárai felemelt szavának és a
szomszéd megyék hathatós támogatásának
köszönhetjük most azt, hogy a holnapi
nap városunkra nézve is oly jelentőség-
gel bír.

Debreczen város társadalmi életé-
nek fejlődésében, a vidék, egész észak-
keleti Magyarország társadalmi gőcpont-
jává emelkedésében messze kiható lesz a
debreczeni kir. ítélő tábla. Modern nagy-
városiasodásunk küszöbén társadalmunk a
kir. tábla által rendkívül sokat nyer
fényben, előkelőségben, — a királyi táb-
lával járó forgalomemelkedés, főleg a szó-
beliség behozása esetén, szerfelett emelni
fogja Debreczen központságát négy-öt
vármegyére. E tény, különösen a gyű-
mölcsöző jövőben magyar kulturai és
nemzetiségi szempontokból is elvitázhatal-
lan, sőt megbecsülhetetlen eredményeket
fog szülni.

A kir. táblák decentralizációjával
közelebbről a magyar jogászvilág, a ma-
gyar ügyvédi kar életében is fordu-
pont keletkezik. Élénkebb lesz a jogi élet
a vidéken, mely e tekintetben is veszi-
teni fog háttérserűt provinciális jellegé-
ből, s alkalom nyújtatik a vidéki váro-
sok jogi szakembereinek is a tágabb téren

nyilvánuló köztevékenységre. Különösen
Debreczenre nézve áll ez, hol nagytekin-
télyű ügyvédi kar működik, melynek ke-
belében a szakbeli foglalatosság még
inkább lendületet veend.

E körülmény láthatóvá válik már
azon mozgalom által is, a melyet köze-
lebbről a debreczeni ügyvédi kamarában
tapasztalhattunk.

S midőn a decentralizált debreczeni
kir. ítélő tábla személyzete hivatali es-
küjét holnap leteszi és első ülését ünne-
pélyesen megtartja, egyuttal ezt, jogi
téren való fontosságán kívül, Debreczen
sz. kir. városnak is ünneppé emeli. Váro-
sunk közönsége élénk érdeklődéssel várta
a kir. táblák szétoztását és örömmel
fogadta annak Debreczenre kedvezőképen
való végrehajtását. Városunk hatósága
mindent megtett, hogy a kir. ítélőtábla
új otthonában igazán otthon legyen s a
talán fővárosi élethez inkább hozzászó-
magasabb bírói testület minden egyes
tagjának városunkba költözködése ne
csak reánk, de a hozzánk jövőkre nézve
is kedves emlékü legyen.

Társadalmunk, hisszük, egyéb te-
kintetben is szívélyes szeretettel fogadja
magába az új bírói kart, mert hiszen
annak minden egyes tagja nevezetessége
lesz a debreczeni közéletnek.

Találjanak a magyar judicatura fér-
fiai összesen és egyenként kedves, meg-
elégedést nyújtó várost Debreczenben.
Az oly intelligens családok leljék fel a
debreczeni* társas életben azt, a mit a
fővárosi élet zajában vesztektek s az
öszint és kölcsönös rokonszenv mind-
annyiúnkra nézve annyira kívánatos kö-
vetkezményképen nem maradhat el.

Legyen üdvözölve Debreczen tiszta
magyar polgársága által szívesen, vendég-
szeretettel a magyar király ítélő bír-
óságának másodfoku fóruma: a debreczeni
ítélő tábla!

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A fecskéfészek.

— Elbeszélés. —

Írta: Margittay Dezső.

(Folytatás.)

Ilona gyakran elnézte őket, a mint rö-
pültek s megborzadva gondolt rá, hogy ha
Malvin most kiszakadna az Amadé karjai
közül!

Szerencse, hogy ez a föltevés sohase
teljesült be. A ki Amadéval tánczolt, biztosítva
volt minden szerencsétlenségétől; nemcsak
azért, mert férfi volt a szó legbüszkébb, leg-
valódióbb értelmében: acél izmokkal, biztos
lépéssel, sohasem szédülő fejjel, — hanem,
azért gyöngéd és figyelmes is volt s ha vala-
kire dióbarna szemét ráemelte, úgy érezte az
ember, hogy azt is akadálytalanul leolvassa
az arczáról, a mit szíve legtitkosabb rejteké-
ben érez.

Nem lehetett mondani valami nagy ked-
vereső gavallérnak. Komoly, egyszerű, nyug-
dó volt. Nem affectált soha semmit; nem
lepte meg soha semmi; megdöbenni, elhal-
ványodni nem látta soha senki, de mosolygni
sem igen tudott.

Teste, nézése, mozdulatai és hangja az
erő kifejezései voltak; de azért volt rajta
valami, a mi azt hitette el az emberrel, hogy
nagyon fáradt. Hanem ezt nem figogtatta;
ellenkezöleg, rejteni igyekezett.

A férfiak nem nagyon szerették; de
azért nem kötekedtek vele, mert az nem volt
tanácsos; az asszonyok rendkívül érdekes
embernek tartották; de ő nem látszott azt
észrevenni.

Egyik iránt se volt bizalmasabb, mint a
másik iránt; senkit se tüntetett ki s ha nőről
beszél — általában keveset szokott felőlük
beszélni —, mindig hidegen, nyugodtan, mosoly
és szemhunyorítás nélkül tette azt.

Mikor Ilona először találkozott vele,
bizonyos idegenséggel emelte rá tekintetét.
Meglehet, mert sok magasztalást hallott már
felőle s ő ösztönszerűleg ellenszenvezet azok-
kal a férfakkal, a kiket az asszonyok nagyon
magasztaltak.

Várta, hogy mit fog tenni; minő bököt
fog kikeresni a számára; hogy hajlik meg
előtte s aztán mily poseba helyezi magát?
Egyszerűen kezét fogott vele; egy szót
se szót hozzá, hanem Malvinhoz fordult s va-
lami közönyös kérdést intézett hozzá.

Ilona gyöngén elpirult.
Sértve érezte magát.
Később azonban tapasztalta, hogy Mal-
vinnal szemben sem kedvkeresőbb, hogy nem
keres pose-okat; nem akar minden áron szem-
lemesnek látszani s ha egynemelyik asszony
megkísérelte is, ő nem folytatott egyikkel
se szemjártékot.

Volt a hétnek egy bizonyos napja, mikor
Malvin egyedül csak nőket fogadott.
Ilyenkor rendszerint megemlékeztek Zom-
bor Amadéról az asszonyok. Csodálatosnak,
különösnek, megfoghatatlannak találták ezt a
férfit s találgatni kezdték, hogy ugyan mi
lehet oka különös magaviseletének?

Szeret valakit titkon? De az lehetetlen,
hogy soha egyetlen egy pillantással se árulná
el. Még érdekesebbé akarja tenni magát?
Nincs értelme, hogy a végtelenségig játssa
azt a szerepet, a nélkül, hogy közben közben
megpihenne, diadala gyümölcseit élvezni.

Malvin derülten kacagott.
— Oh, hát ti nem tudjátok, hogy a
czukrázók csak a pályájuk kezdetin eszik az
édességet; azután pedig csak a kirakat szá-
már: dolgoznak?

Az asszonyok mind nevetni kezdenek,
csak Ilona marad komoly; mert ő nem érti,
hogy mit kell nevetni Malvin szavain?

Este, mikor magában marad, kimegy az
első emelet hosszú és széles erkélyére, mely
felett a Malvin toronybeli „fecske fészke“
kissé rézsut függ, s a korlát márványára kö-

nyökölve, el kezd gondolkozni, hogy ugyan
mit is akart mondani Malvin azzal a czuk-
rász históriával? Miért nevettek rajta az
asszonyok? Miért fogadták el helyes magya-
rázatnak? Mert úgy látszik, hogy annak fo-
gadták el.

Természetesen, nem tud megfelelni ma-
gának?
Akkor aztán tovább gondolkozik magá-
ról az eredeti kérdésről: Igaz-e az a közöny,
melyet Zombor minden nővel szemben tau-
sít? S ha nem, csak szenvedés; mi lehet
az oka?

Fölteszi magában, hogy — ha csak
módja lesz benne — ezentul jobban meg fogja
figyelni.

Lett módja benne.
Zombor Amadé kezdett egy idő óta
gyakrabban járni a lovagvár alakra épített
palotába. Ezelőtt minden hónapban alig egy-
szer-kétszer jött el; most minden héten egy-
két, sőt néha három délután is eltöltött a
hölgyekkel, hol az első emelet széles erkélyén,
hol a kertben.

Az első napokban nem tűnt föl ez a
változás senki előtt, később azonban Malvin
egy este mikor Zombor távozása után egye-
dül maradt Ilonával, nevetve állt a leány elé
s megfogva annak a kezét erősen szembenézve
kérdte tőle:

— Iluczi, mit gondolsz, melyikünk ked-
veért jár most Zombor olyan gyakran hozzánk?
Ilona — maga se tudta, hogy miért —
mélyen elpirult.

— Nekem nem tűnt föl, hogy gyakran
jár! mondta zavarodottan, mintha valami bü-
nös gondolatot fogták volna rajta.

— Nekem feltűnik. Ezelőtt egy hóban
ban se láttuk egyszer . . . Ha belém szeret-
tet mondhatom: sokára határozta el magá-
arra!

És jóízűen, pajkosan kacagott.
— Pedig . . . Ha csakugyan gyakrabban
jár most, hogy társaságunkban szórakozik, —
mouta a leány — csak te lehetsz az oka;

Presbiteri közgyűlés.

Debreczen, Máj 4.

A debreczeni ev. ref. egyház-tanács Né-
methy Lajos lelkész és Szűcs István főgondnok
elnöksége alatt tartott t-guapi ülésén több fon-
tos ügyet intézett el.

A kir. tábla bíráinak és hivatalnokai-
nak gyermekei az iskolai év hátralévő
részére tandíj fizetés nélkül vétetnek fel az
egyház tulajdonát képező elemi iskolákba és
a nőnöveldébe.

Isteni tisztelet alkalmával a rendfenn-
tartása tárgyában készített küldöttségi javas-
lat elfogadtatt.

Élénk vitát idézett elő a debreczeni ev.
ref. egyházmege végzése a debreczeni egy-
háznak lelkész körök szerinti
szervezkedésére vonatkozólag. Az
egyházmege ugyanis nem járult hozzá a deb-
reczeni egyház átalakulásához, miután előbb az
egyházközségi képviselő testület a debreczeni
egyházban is megalakítandónak és a tárgyban
megkérdendőnek tartja. — A szervezési
munkálatot tehát ilyen értelemben visszautá-
sította a presbyteriumhoz.

Az egyház mege ezen határozatát ille-
tőleg Kiss Albert a tegnapi közgyűlésen
határozati javaslatot adott be az iránt, hogy
a szervezési munkálat úgy a hogy van pü-
pök után a májusi egyházkerületi közgyűlés
elő vetessék, mint a mely jogosítva van dön-
teni a debreczeni egyházkzség és a debre-
czeni egyházmege között fennforgó ügyben.

Ezzel szemben Balogh Ferenc azt
indítványozta, hogy egy tekintélyes küldöt-
ség alakítsassék, mely az egyházmege átirá-
tát pontonként vegye tárgyalás alá s tegyen
indokolt javaslatot, mennyiben van szükség az
egyházközségi képviselő közgyűlés összehi-
vására és megkérdésére. — A Kiss Albert
határozati javaslata is ezen bizottságnak volna
kiadandó. — Balogh Ferenc az egyh. köz-
ségi képviselő testület mellett tör páczát.

Hasonló értelemben szözlött Sebes
György is.

Némethy Lajos a határozati javas-
latot pártolja. — Szerinte ez a legrövidebb,
egyenes és a törvényes formáknak is megfe-
lelő ut. — Reményli, hogy az egyházkerület
jóváhagyja a szervezési munkálatnak mind-
ama részét, mely az egyház belügyeit érinti;
s bizonyára az egyh. megevé alakulás elő-
sem fog annak idején akadályokat gördíteni,

mert velem nem sokat törődik; alig szól hoz-
zám néhány szót.

— Oh te ártatlan kis bété! — esökolta
össze-vissza mind két arczát Malvin. — Hát
nem olvastál te soha regényt a zárdában?

A bété megint elpirult és hallgatott.

Malvin gyöngéden fölemelte fejét s trefás
gunnyal nézett az arczába.

— Látom, hogy olvastál! Nem volt
azokban megírva, hogy a szerelmes férfiak
sohase annak udvarolnak, a kibe szerelmesek,
hanem a mamájoknak, a nényöknek vagy va-
lameylik barátnéjuknak?

Ilona a meglepetésnek némi árnyalatával
pillantott szép mestoha anyja arczára. Ez új-
ból hangosan föl kacagott.

— Most zz akjardon lebegett a kérdés:
Hát udvarol nekéd Amadé? — Nem kicsi-
kém, — még nem! — De várom; el vagyok
készülve rá s akkor . . . Megtogom sugni
neked!

Később a belső eseléseknek is föltűnt a
büszke, közönyös ur gyakori megjelenése s
különösen pedig, hogy — ha holdas esték
voltak — a két urnó az egész estét, egy-két
óraig éjjel után, a kertben tölti vele.

Egymás mellett sétáltak hárman a téres
kert széles utain, vigan leültek valamelyik
félíg árnyékban levő kerti padra és elüldö-
géltek ott negyedórákig, meglehetősen hallga-
tagon.

Egyiknek se volt valami sürgös mondani-
valója a másikhoz.

Ilona fölnézett a csillagos égre; gyönyör-
ködött a hold ezüstös sugarában, a mint a
fák csucseit beragyogták; hallgatta azt a
zümögő morajt, mely a főváros utczáiról,
mint valami távoli vízész mormolása hatott
be hozzájuk — és olyan édes fálalom-torma
érezte vet rajta erőt, a minőt eddig sohase
érezte.

Másik két társa nem zavarta meg álmo-
dását.

A férfi hátradölvé, közönyös arczezal
szitta cigarettéjét vagy a hölgyek valame-

K. Tóth Kálmán azon érvel szemben, hogy az új szervezkedést illetően a hívek is meghallgatandók, felhozza hogy ez az egyh. közéleti képviselő közgyűlésen sem volna lehetséges, mely nem egyéb mint háromszorosított presbiterium. Különbösen a képviselő testületet a zsinati törvények értelmében ilyen kérdésben való határozás meg sem illeti.

Kovács József a Balogh Ferenc elhalasztási indítványa mellett beszélt.

Dr. Kovács Sándor pedig ellene. — A kivált képviselő testület megalakításának 1883-ban, mikor a zsinati törvények szerinti szervezkedés megtörtént, lett volna értelme, de ma, mikor az új zsinat nem soká összejött és tárgyban is határoz, a szervezés ügyének képviselő testületi határozattal való támogatása könnyen azt eredményezné, hogy a presbiteriumnak mindama határozatai, a melyek törvény szerinti az egyház közéleti közgyűlést illették volna, érvényességüket veszítik.

Kiss Albert elmondja annak okát, miért nem alakították meg Debreczenben 1883-ban az egyh. közéleti képviselő testületet? Azért mert akkor a legtöbb ügyet nem lehetett volna elintézni; legalább kellő gyorsasággal nem. Hiszen a debreczeni presbiterium, épen az ügyment lehetővé tétele érdekében épen olyan ügyek elintézését, a melyeket a törvény az egyh. közéleti közgyűlés hatáskörébe utasít, kénytelen a gazdasági szakbizottságra ruházni.

Balogh Ferenc elhalasztási indítványa mellett csak az indítványozó, továbbá Kovács József, Sebess György, L. Nagy Bálint és Pongó Lajos szavaztak.

Kovács József ezután azért szólalt fel, hogy miután az egyháztól egy felsőbb hatóság, az egyházmegye a szóban lévő ügyre nézve bizonyos pótlásokat kíván, e kívánságoknak eleget kell tenni. — A Kiss Albert hat. javaslatát már csak azért sem fogadja el, mert abban az egyh. megye incriminálva van. — Kiss Albert megjegyzi, hogy nincs benne semmi incrimináció. A közgyűlés azután 28 szavazattal a határozati javaslatot elfogadta.

Az új templomban az énekvezetés ideiglenes ellátása tárgyában hozott közgyűlési intézkedést 500 egyháztag Széll István s. kántor érdekében megelébbeszte. Az egyházmegye ezen határozatot érvényesnek üsmerte el, de meghagyta a presbiteriumnak, hogy az ügyet annyi tekintélyes egyháztag méltányos kívánságának megfelelőleg intézze el. A presbiterium, az ideiglenes intézkedés különben is szeptemberig szólván, újabb és más határozatot nem hozott.

A felső leányiskola építését vezető bizottság előterjesztésére, miután internatussal egybekötött leányiskolában, igazgató vagy tanár családjával együtt benn nem lakhatik, Dóczy Gedeon az intézet régi sok érdemi igazgatója pedig természetben lakás föltétele mellett választott volt meg, — a gazdasági bizottság utasított hogy Dóczy Gedeon és családja részére vagy az egyházi épületek közül jelöljön ki alkalmas lakást, vagy ha ilyen nem talált, béreljen.

Szűcs József és Szendi Imre tanító iskolai tarthatatlan állapotban lévén, azok helyébe új tanterem építése végett a városi tanács megkerestetni határozott.

Az elhunyt Dely Tamás leánytanító helyére Lada Sándor, Miskolcz János helyére pedig Szemeré Lajos tétetett át. Az ekként megüresedett két tanítói állomásra a presbiterium belkörüli pályázatot hirdet.

lyikétől elvett legyezővel. Csak nagy ritkán pillantott Malvin felé, egy futó pillanatig nézte annak sajátosos fényben ragyogó szeméit, melyek reá voltak szögezve aztán folytatta újra az előbbi játékot.

Ha már későre járt az idő, Malvin rendesen vagy a faleleket kezdte tépdésni vagy lehajolt, hogy egy fűszál szakitson, a mit aztán az ajkai közé fogott.

Zombor rápillantott s megint találkozott, azzal a megvilágított tekintettel, mely azonban most lassan elfordult tőle s a második emelet tornyának kiülő „fecskefészkén” nyugodott meg.

A férfi fölállt; Ilona álmait véget értek. Mindbérman elindultak a palota kerti bájára felé.

Az alatt a hárs alatt kellett elhaladniok mely az első emeleti erkély mellett, a második emeleti torony erkélyéig nyújtotta ki ágait.

— Milyen szép fal — jegyezte meg egyszer Zombor. Aztán tréfásnak látszani akaró, meglehetősen hideg pillantással fordul Ilonához s azt kérde tőle:

— Nem félsz, hogy egyszer valaki ennek a fának valamelyik ágáról az erkélyére toppan?

Ilona meglepetve tekint föl: de egy rövid pillanatnyi gondolkodás után el kezd pirulni s hirtelen elfordítja a fejét.

Nem volt szükség rá; mert akkor Zombor másfelé nézett s csak Malvin látta a leány mozdulását.

Mikor a vendég sokott közönyös módon búcsút vett a hölgyektől s eltávozott, Malvin erősen idősen megüli mostoha leányát s azt susogja a fülebe:

— Oh milyen szenvedélyesen szeret téged ez a férfi.

Sietősen, futólagos csókot lehelt a homlokára és azon van, hogy mentől előbb fönt lebeszen az ő kedves második emeleten, Ilona pedig kimegy az erkélyre, rákönyököl a márvány-korlátra s igyekszik gondolatait

Az orosz zsidók.

A „Times” rendkívül szenzációs dolgot ír az oroszországi zsidók üldözéséről s arról a nagy veszedeletről, mely az oroszországi zsidó-kivándorlás révén az egész polgárosult világot fenyegeti, ha csak a zsidóság nagy eszközökkel rendelkező vezértársa az államférfiak egyesült közreműködésének nem sikerül a bajnak elejét venni.

Az oroszországi zsidók üldözése napról-napra könnyűtölenebb, különösen Moszkvában. A szent Moszkvát meg akarják tisztítani minden zsidótól, mire a cár öcsöse, Szevriusz nagyherceg az új főkirályzó elfoglalja hivatalát.

A „Times” párisi levelezőjének egyik londoni barátja, ki az imént járta be Afrikát, s aki egyenlő részvételt viseltek egy a fekete mint a fehér rabszolgák iránt, minden nagy filantropizmusa daczára, az általa tapasztalt tények alapján azt tanácsolja, hogy minden állam oly övrendszabályokat hozzon az orosz zsidók bevándorlása ellen, mint az Egyesült-Államok hoztak a chinai kulik beözönlése ellen.

Az orosz zsidók Európára minden nagy városában hova tovább oly égető kérdés lesz, mint Londonban már is, mert a zsidók semmit sem visznek magukkal Oroszországból az élethez való nagy szomjon, hatalmas étvágyon, hihetetlen szegénységen kívül, és semmivel sem járulnak azon ország jólétéhez, amelyben megtelepednek.

Londonban a legideálisabban gondolkozó filantropok és nemzetgazdák máris arról tanakodnak, hogy mint övják meg e káros invázió hatásától a honi kézműveseket és munkásokat.

Londonban mintegy 25000 zsidó él egy csoportban egy városrészben, az East-enden, s ezek óriási nagyszámú része lengyel, német és orosz zsidók, s akiknek száma természetes szaporoságuk és az oroszországi kivándorlás folytán nőttön-nő.

E lakosság már is veszedelem Londonnak említték negyedére nézve, mert érdeke homlokegyenest ellenkezik a többi lakosság érdekeivel.

E városrészekben minden szatócsbolt, minden csapadék az ő kezükben van, a szegélyfóliatok német zsidó jargonban tartvák, s ilyen nyelven is beszélnek egymás közt.

Az általuk lakott utcák a szennyek, piszoknak valódi tárházai, kapható itt minden, ami London salakjának a szükségletét képezi, minden a legcsúszkább, legzutykosabb állapotban. A sötét lakások tömege a legkésőbbes alkakkal, sötét tekintetű pájszes és fajtános zsidókkal, kik a legszigorubb zárkózottságban élnek London többi lakosságával szemben, s a nagy világvároshoz csak annyi közik, hogy az általuk lakott ódudból árad szét Londonba minden fertőző betegség csirája; az ő negyedük a bacillusok, miázmák tenyésztője.

Minden vasárnap vagy vásár van e negyedben, mikor mindenki a szűk sikátorokon kóborol, s ilyenkor tartják meg rendszeren az embervásárt is.

Igen, embervásárt, a szó szoros értelmében, a fölvilágosult Anglia fővárosában.

Valamelyik sikátorban erre alkalmas fala mellett hosszú sorban vonul el a zsidó legények és férfiak csoportja, kik többnyire orosz jóvevények. Szemben velük egy ember, a vállalkozó, aki eladja őket a legtöbb kiválóknak. Ide gyűlnek London rabszolgatartói közül azok, kiknek egy vagy több

rendbe szedni, hogy a ma állott és tapasztalt dolgokat még egyszer átgondolja s megmagyarázza magának.

Illés gróf ezalatt újabb építkezési tervekkel foglalkozik s estét egy korlátozott anyagi viszonyok között élő, hajdani őrnagy társaságában tölti, a kinek van egy nagyon subtilis természetű tizenhét éves leánya.

Az őrnagy freskofestéssel foglalkozik a leánya által rajzolt tervezetek után. Illés gróf ezeket az embereket szeretné megnyerni, hogy egyik vidéki kastélyát földszintesszei velők.

Nem igen ér rá megfigyelni, hogy Amadé milyen időközökben jelenik meg családjánál s mennyi időt tölt ott? Hanem akad valami jó barátja, a ki egy elferdített írással írott levélkében figyelmezteti őt Zombor Amadé sűrű látogatásaira.

Figyelni kezd s meggyőződik, hogy a jó barátja nem nagyjót.

— Szeretném tudni, — kérde egy alkalommal az ebéd közben élesen Malvinra pillantva — szeretném tudni, mi bírhatta rá Zombor Amadé, hogy egy idő óta oly gyakran járjon ide? Szeretném tudni, hogy melyik kettőtök közül a gardém azokon az esti sétákon?

Malvin hunyorítás nélkül állja ki férje pillantását; nem válaszol szóval; jelentős mosolygással néz Ilonára, a ki lesüti tekintete előtt szemét érzi hogy elpirul.

Érzi, hogy mostoha anyja még mindig rá néz; hogy Illés gróf tekintete is rá fordul és nagy zavarba jön; pedig ezse mondja, hogy nincsen rá a legkisebb ok sem s ösztöne azt sugja, hogy mostoha anyja — nem tudja mi okból — szándékosan akarta őt zavarba ejteni.

E naptól kezdve miért, miért nem — nem tudná megmondani senki — Amadé kezdett ismét ritkábban járni a családoz.

(Folyt. köv.)

erős, munkabíró, de olesó rabszolgára való szükségük, mert említeni sem kell, hogy a vásár tárgyát csak a legizmosabb zsidók képezik. Ez emberek hihetetlen viszontagságot álltak ki, míg Londonba érkeztek, hol nem ismernek egy leket sem, nem tudják az ország nyelvét s nem várhatnak segítyt hitorsosaitól, mert ezek maguk is földhöz ragadt szegények.

Nem csoda, ha a szemfüles rabszolgakereskedőknek szakmányai lesznek, akik felmezik őket, lakást adnak nekik a vásár napjáig, bizonyos díj megtérítése mellett, amelyet majdan új uraiktól kapnak. Mind-egyik talál itt vevőt testi ereje vagy ügyessége szerint. Az érték adott ár két és három font sterling közt változik, az ő bérük pedig 2—3 shilling hetenként.

Mikor a nantesi ediktum után a protestánsok külföldre menekültek, pénz, egyéb vagyont, vagy képességeket, sok esetben nagy becsű szellemi tőkét vittek magukkal s hasznára váltak az őket befogadó országoknak míg a zsidók csakis fogyasztók, s a benszült lakosság kárára élnek és ezért már is oly hangok emelkednek Angliában, hogy csakis azokat a zsidókat szabad befogadni, akik nagy vagyonnal, vagy elegendő szellemi tőkével rendelkeznek.

A „Times” itt említett közleménye bizonyára a leghangosabb visszhangot fogja kelteni nemcsak Angliában, hanem azon tul is s célzavezető intézkedések tételére fogja sarkalni az illetékes köröket.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órákor a „Margit-fürdő” nagytermében. Muzem a kollegiumban nyitva van vasárnapoként délelőtt 10-től 12-ig.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombatán d. u. 3—7-ig.

Május 5. Királyi táblák működésének megkezdése. Május 9. Nyomdász majális a „Margit” fürdő disztermében.

Május 14. Hajdúvármegye tavaszi közgyűlése. Május 21. Egyházközségi közgyűlés kezdete a főiskola tanácstermében.

— A kir. tábla első napja. Lapunk első helyén méltatjuk azt a rendkívüli jelentőséget, melylyel a holnapi nap városunk anyagi, szellemi és erkölcsi tekintélye emelésére nézve bír. Nem lehet olyan debreczeni polgár, ki ne érezné a kir. táblának nagy fontosságát, ne érezné azt az örömet, melylyel egy ily előkelő intézménynek városunkban való megtelepedését kell fogadnunk s azt a kötelességet, melylyel nekünk, mint házigazdáknak az állandó otthont közöttünk kereső nagy szellemi tőkével rendelkező kir. táblai személyzet iránt kell viseltetnünk. — Öröm és a morális kötelesség érzete indítson a polgárságot arra, hogy holnap az esemény jelentőségéhez illően ünnepeljen.

A városi és megyei hatóság, a törvényhatósági bizottság tagjai, valamint az összes köz- és magán hivatalok személyzete reggel 3/8 órára összegyűlnek a város háza nagytermében. A fényes menet, melyben valószínűleg annyi díszmagyar öltözet lesz látható, amennyi a király látogatás nagy napján volt együtt, pont 8 órákor indul a ref. nagytemplomba, miután már előbb csatlakozott a királyi tábla személyzetével. — Bankett jegyek még mindig válthatók a szombaton elősorolt helyeken. A disztribúció d. u. 2 órákor kezdődik a Bikában.

— A háztulajdonosokat ismételten kérjük, hogy házaikat főként a Piacz, Széchenyi, Czegléd, Várad, Teleki és Batthány-utczákon sziveskedjenek felbogarózni.

— A májusi hónap első vasárnapja valószínűleg ünnepé lett Debreczenben. Az egész város intelligenciája, polgársága kirándulást rendezett tegnap délután a nagyerdőre, hogy az idej tavasz első kellemes vasárnapját a zöldben töltsesse el. Még ugyan nem igen látszik az erdő fái a tavasz levelek, lombok, mint más májuskor, nincsenek, legfeljebb a most kiomlott rügyek zöldelnek egy kevés, hanem a pázsit üde, világos színe, a fák közt levő egészséges tavaszi lég szinte csábítja az embert az erdőre. Tegnap délután, pedig már nem is egészen tavaszias meleg rekkent meg, annyian mentek ki a nagyerdőre, hogy a helyi vasútnak 12 kocsija szakadatlanul tömve volt a szabadba vágókkal. A nagy erdő sötényain tömegben hullámozt a közönség. Tarkáltak a viágos, tavaszi toleitek, vidám, nevetgélő társaságok zaja tette a képet élénkebbé, színejátszóbbá. A „Dobos” pavillon tereasén a Magyar y fiúk pompás zenekara mulatta a közönséget. A kitünő zenekar rendkívül sok embert szórakoztatott, kik mindannyian egy kellemesen eltöltött tavaszi délután élvezetével, ha kissé megtárdadtan is, tértek haza az otthonba. A nyár eképen már a tavasz közepén beköszöntött.

— Jogász majális. A debreczeni jogász majális május 27-én lesz a nagyerdő „Dobos” pavillonban. A majálisra a következő meghívogatók küldetnek szét: Meghívó a debreczeni jogakadémia polgárai által 1891. május 27-ik napján a nagyerdei „Dobos” pavil-

lonban” önképzőkörük javára rendezendő jogász majálisra Bárczay Sándor b. pénztárnok, Szabó Emil b. ellenőr, Bakóczy István, Csányó Jenő, Cziesleszky Vilmos, Fráter Béla, Gyertyáffy Andor, Király József, Kiss Kálmán, Kovács József, Matolcsy Sándor, Nagy Béla, Nagy István, Serli Sándor, Sinay Károly, Szikszay Gyula, Tóby Elek, Uzonyi Géza bizottsági tagok. Belépti-jegy személyenként 1 frt. Jegyek előre válthatók: Beke László, Szentkirályi Tivadar és Zádor Lajos urak üzleteiben és este a pénztárnál. Felülfizetések küszöbötletel fogadtatnak és hirtapilag nyugtáztatnak. — Kezdeté 8 órákor.

— Rendkívüli városi közgyűlés hivatik össze a hét végén valamelyik napra, valószínűleg szombatra.

— A „Debreczeni kör” Budapestben i. hó 6-án este 8 órákor tartja a Hársfa vendéglő külön helyiségében évszázó ülést.

— A ref. nagytemplomban holnap tartandó ünnepélyes istentiszteleten a hatóságok és testületek következő rendben fognak elhelyezkedni: a katedrával szemben lévő székesporthban a kir. tábla, törvényszék és járásbírószá személyzete; az imádkozó lelkész-től (katedrától) jobbra (a templom nyugoti oldalában) lévő nyolc első szék a városi és megyei tisztikar, a törvényhatósági biz. tagok számára; a csoporttól jobbra — délre — első csoport 6 első szék sora a kir. táblai tisztviselő esaládok mögtagjai számára, az imádkozó lelkész-től balra (a keleti oldalon) lévő szék csoport 6 első sora a katonai tisztikar számára, az ettől balra, délre első székesporth 8 első székesora a presbiterium, a városban lévő köz- és magánhivatalok képviselői és az ügyvédi kar tagjai számára jelöltetett ki. A nagy közönség a templom többi részében foglalhat helyet.

— Esküvő. Kerekes Kálmán, hajdúszoboszlói kereskedő ma délután 4 órákor esküdtött örök házát Vértessy Erzsikének, polgár Vértessy János leányának.

— A hatodik egyházközségi. Az elszakadói tőrekészlet, melyeket tisztelt lapjársunk a „Debreczeni” annyira kicsinyel, a „Debreczeni Protestáns Lap” a következőket írja: Híven igyekszünk referálni azon mozgalomról, mely az ujonnan felállítani szándékolt egyházközségi kérdése körül keletkezett. Jeleztük már, hogy a szatmári és beregi egyházmegyék nem rokonszenveznek e mozgalommal. Mint újabb mozzanatot följegyeztük, hogy a f. szabolcsi egyházmegye, mult hó 14-én tartott közgyűlésen azt határozta, hogy amár sértetlen akarla tartani az egyháznak felett elviharzott nehéz idők ősi hagyományait, mindamellett is a hatodik egyházközségi felállítását elvileg helyesli és a többi érdekelt testvéregyházakat is felhívja a csatlakozásra, hogy az ősi a kellő időben, a folyó évben összeülendő zsinat előtt az előmunkálatok megindíthatók legyenek az egyházközségek s fokozatosan az egyházmegyék kikerekítés tárgyában. Az egyházmegyei közgyűlésen, — mint egyik lapjársunkból olvassuk, — e tárgyre felett nem volt semmi vita, helyette mennyei szent tűz hatotta át lelkeiket, mindnyájan egyek valának a szeretetben.

— Óriás meleg. Szokatlan megváltozott az időjárás, mióta május hónapja léptünk. Még három nappal ezelőtt hívős tavaszi szél fújt, hogy az emberre felillett a vékony felöltő, s most mintha hirtelen elváltak volna az idő menétét, rekkent meleg, a szó valódi értelmében iszasztó nyár köszöntött be. Tegnap és tegnapelőtt már izdadtak az emberek, mint kánikulában, pedig attól még jóskán meszse vagyunk. Az árnyékban is 21 R° meleg, a napon pedig 24 R° perzselte a még ahöz nem szokott járókelőket az utcákon a déli órákban a mi május első napjainak nagy ritkaság. Gazdáink nem örülnek e hirtelen beállott májusi melegnek, mert a vetésre, termésre általános mezőgazdai vélemény szerint a hívős május volna jó.

— Adomány a ref. egyháznak. L. Nagy Bálint helybeli polgár és presbyter a Czegléd utcán épült új templomban felállítandó orgona javára ötven frtot adott által nekem, mely összeget én a hasonnemű adományokhoz csatoltam és betét képeni gyümölcsözötés végett az egyházi pénztárba beutaltam. — Addig is, mig ez iránt a t. cz. egyháztanácsos jelentésemet tehetném, a nemes szívi adományozónak, ki szeretett egyháza irányában már előbbi időben is többféleképp tanúsította kegyeletét, a lapok utján hálás köszönetemet nyújtánom. Debreczen 1891 máj. 4. Szűcs István ref. egyházi főgondnok.

— Matinee. — Emmert Antal zenedei tanár lakásán tegnap délelőtt működő kisasszonyok Emmert Antal és Uzonyi Géza urnak közreműködésével hangverseny rendeztek és igen kellemes művelvetben részesítették az ott megjelent szépséamu előkelő, többnyire hölgyekből álló közönséget. — Szathmáry Ilonka, Szakolczay Margit, Emmert Ilonka és Emmert Tonika kisasszonyok zongorán eljátszották Ruy Blas ouverture-jét. Uzonyi Géza ügyes hegedűjátékával emelte a matinee érdekességét, előbb Beriot Concertó-ját interpretálta; azután közkívánatra eljátszotta Wieni awsky Legendáját. A műsor harmadik számát Szathmáry Ilonka k. a. töltötte be, zongorán eljátszotta a Tarantellát Lisztől. A hangverseny fénypontját Emmert Ilonka kisasszony magán énekei képezték. A kisasszony Emmert Antal ur unokahuga s Szekesfehértáról vendégképen tartózkodott városunkban. Először

Schubert énekel találok kellett kedves énekét helyes saját s Czieme ténete készült program veszik, a kellő hogy a pedig a volna. hangula dást, meg vesztesé és vidár a boldo, megféle pályáját A közön szerzem Szathmá Ilonka a elő zongr szes mel tábornok pancess bankette helyben tikara. és zilahi Valencie Lörintczy tábornok Az ünne többben vettek a után a j Rác Ká latban h között e női kal egy teka pár női elvitetett gyakat t végett, visszasa ipartársu degló és lesz s a rányozva után m költségs sultat ese hajlandó szilárdas vek kézi most új földszint emeletén emeletén helyisége nagy ter kes taná tanácsos bizottság ügyelő t ügyében kellett reáliskola magának hol vegy többsége zett célr számu vá házat) május Nagy H számá, v 1613. sz és itt a val a Ha utczát ny egészen f választása A egyes nézve tek totta alk kenyebb r van, a v legnépese től is táv értelemben mely a t élet fővon esik. — E többsége szombati bizottsági hogy a kő latot s es alkalmas ságokat. kérdés eld többen ho x A padronban adásokat telik az el bizonyíték fogást.

vára rendezendő j...
Bárczay Sándor b...
pénztárnok, Szabó
István, Csányi
Fráter Béla, Gyer...
zsei, Kiss Kálmán,
Sándor, Nagy Béla,
Sinay Károly, Szik...
onyi Géza bizottsági
nyelvi i. r. t. Jegyek
lászló, Szentkirályi
rak üzleteiben és
zetések köszönettel
nyugtáztatnak. —

városi közgyű...
végén valamelyik
mbatra.
Budapesti f. hó
a Hársfa végéig
ülését.
ban holnap tar...
teleten a he. ágak
endben fognak el...
val szemben lévő
bia, törvényesék é...
a imádkozó lel...
bba (a templom)
yozó első szék a
a törvényhatósági
soporttól jobbra —
ó szék sora a kir...
nótájai számára,
balra (a keleti
ort 6 első sora
a az ettől balra
a az első sora a pres...
ső széksora a pres...
köz és magánhi...
gyvédi kar tagjai
egy közönség a
galhat helyet.
án, hajdusoboszlói
kor esküdött örök
k, polgár Vértessy

rület. Az elszak...
tisztelet láptár...
ra kicsinyel, a
a következőket
rání azon mozga...
állítani szándékolt
kürül keletkezett.
atmári és beregi
neveznek a moz...
zanatot följegyez...
yházmegye, mult
en azt határozta,
an tartai az egy...
héz idők ősi ha...
is a hatodik egy...
leghelyesli
gyházakat is fel...
y meg a kellő
lendő zsinat előtt
hatók legyenek
tban az egyház
ban. Az egyház...
gyik láptársunk...
leltt nem volt
ei szent tűz ha...
n egyik valának

an megváltozott
ónapba léptünk.
írós tavaszi szél
tt a vékony fel...
elvágták volna
eg, a szó valódi
zűntött be. Teg...
ttak az emberek,
ól még jócskán
kban is 21 R...
perzelte a meg...
az utcákon a
napjaiban nagy
lének a hirtelen
mert a vetésre,
ai vélemény sze...

ának L. Nagy
sbyter a Czegléd
állítandó orgona
al nekem, mely
mányokhoz csa...
sűztetés végett
am. — Addig is,
tanácshoz jelen...
vű adományozó...
ában már előbbi
tta kegyeletét,
met nyilvánítom.
es István ref.

Antal zenei
működvelő kis...
Uzonyi Géza
rsenyt rendeztek
en részesítették
kkel, többnyire
— Szathmáry
mert Ilonka és
zongorán eljárt...
t. Uzonyi Géza
a matinee érde...
tő-ját interpret...
szította Weni
armadik számát
te be, zongorán
től. A hangver...
onka kisaasszony
asszony Emmert
ehérvárról ven...
nkban. Először

Schubertől, „Az én tanyám“ kezdetű dalt énekelt, melyet a halgatóság zajos tetszésével találkozt, úgy hogy még két magyar dalt kellett énekelni. A kisaasszony jól iskolózott, kedvesen csengő szép hanggal rendelkezik s énekét temperamentum, kiváló tehetség és helyes felhangzás jellemzi. Emmert Antal ur egy saját szerzeményű darabot adott elő zongorán. Címe „Zichy nyitány“. E kompozícióinak története van. Nevezetesen a Zichy jubileumra készült azzal a szándékkal, hogy az ünnepély programjába zenekarra átdolgoztatván fölveszik. A nagy munka hangszerelése azonban a kellő időre el nem készülhetvén, sajnálatos, hogy az ünnepélyen bemutatni nem volt, pedig annak egyik érdekese pontját képezte volna. A darab kezdetén borongós, fájdalmas hangulatot fejez ki B. mollban, azt a szenvedést, melyet az ünnepelt gróf jobb keze elvesztésekor érzett. Később kiderül, vidámabb és vidámabb hangulat ömlik el a darabon; a boldogság és dicsőség hangja szól belőle, megfelelő a gróf boldog és dicsőséges élet-pályájához. A nyitány Durban nyer kifejezést. A közönségre mély hatást gyakorolt a sikerült szerzemény és zajosn megtapsolta azt. — A matinee-t Liszt Rákóczyjával végződött, melyet Szathmáry Ilonka, Szakolczay Margit, Emmert Ilonka és Emmert Tónika kisaasszonyok adtak elő zongorán, — igen ügyesen és nagy tetszés mellett.

— Bankett Bolla Kálmán tiszteletére. A tábornokká kinevezett Bolla Kálmán dandárparancsnok tiszteletére szombaton fényes bankettet rendezett a Bika dísztermében a helyben állomásozó m. kir. honvédség tisztikara. A banketten megjelent a nagyváradi és zilahi honvédségi tisztikar nagy része is Valencics ezredessel, Szilágyi őrnaggyal és Lörcincz századdal. Az első felköszöntő Bolla tábornok mondotta Ő Felségére a királynak. Az ünnepelt tábornokot Petrovics alezredes s többen köszöntötték fel. Az este nyert részt vettek a honvédtisztek családjai is. Vacsonya után a jó kedvű társaság táncra kerekedett Rácz Károly zenéje mellett s kitűnő hangulatban hajnali két óráig maradt együtt.

— Elvesztett folyó hó 3-án este, 9—10 között egy doboz — melynek tartalma egy női kalap, egy fekete selyem csipke kendő, egy fekete virágos férfi nyakkendő és egy pár női keztyű volt, tévedésből valaki által elvitetett. Kértek az illető a nevezett tárgyakat tulajdonosának leendő visszaadhatása végett, a helyi vasút üzletigazgatóságához visszaszármaztatni.

— Az épülő Debreczen. A eszmadia ipartársulat által Csapó utcán építendő vendéglő és tánczterem helyiség két emelet lesz s a költségek jóval többre vannak előirányozva, mint a mennyit a „Debr. Hírlap“ után mi is írtunk; nevezetesen az első költségszámítás szerint 64000 frtra. A társulat esetleg még ennél nagyobb összeget is hajlandó az építésre fordítani, ha azt az épület szilárdsága és szépsége kivanja. A tervek készítésével megbízott Tóth Béla építész most újabb tervekben dolgozik. Az épület földszintjén kávéház és sörcsarnok, első emeletén tánczterem és kör-helyiség, második emeletén magán hivatalok számára alkalmas helyiségek lesznek.

— A főreáliskola építése. A városháza nagy termében a mult szombaton igen érdekes tanácskozás tartatott. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester ur a jog és pénzügyi bizottságot és ezzel együtt a reáliskola felügyelő bizottságát a reáliskolai építkezés ügyében közös tanácskozásra hívta össze. Azt kellett volna eldönteni, hogy a tervezett reáliskola épület számára, miután a városnak magának nincs egészen megfelelő üres telke, hol vegyenek telket. A vegyes bizottság többsége abban állapott meg, hogy a nevezett célra a Nagy Hatvan utczán levő 1551. számú városi telket (az ugynevezett utczaházat) ajánlja fel, s ennek pótlására megveszi Nagy Hatvan utczán levő 1552. és 1553. számú, valamint a Nagy Uj utczán levő 1613. számú szomszédos telkeket is, és itt a reáliskola építése alkalmas. A Nagy Hatvan és Nagy-uj-utczák közt egy új utczát nyit. A tanácskozás délután 4 óráig egészen fényelőzég eltartott és a hely megválasztása felett igen élénk vita fejlődött ki. A vegyes bizottságnak kisebb, de azért számára nézve tekintélyes része ezen helyet nem tartotta alkalmasnak, mert a városnak legkeskenyebb részén, a város széléhez nagyon közel van, a város más vidékeitől pedig, épen a legnépesebb részekétől, valamint a középponttól is távol esik. Többen szólaltak fel oly értelemben, hogy oly helyet kell kijelölni, mely a város középpontjához és a forgalmi élet fővonalához a Piacz utczához közelebb esik. — Ezen indítvány azonban pár szavazat többséggel leszavaztatott. Ezen ügy tehát a szombati határozat értelmében fog a városi bizottsági közgyűlés elé kerülni. — Meglehet, hogy a közgyűlés nem fogadja el ezen javaslatot s csakugyan a központhoz közelebb eső alkalmasabb hely kijelölésére utasítja bizottságokat. Egyébiránt kívánatos, hogy a kérdés eldöntéséhez a hírlapok útján minél többen hozzá szóljanak.

x A Széchenyi utczán végén felállított hypodromban jó erőből álló társaság tart előadásokat esténként. Naponta zsufolásig megtelek az erőtűvészek egész helyisége, a mi bizonyítéka annak, hogy megérdemlik a pártfogást.

Gyászrovat.

Strens Zsófia ki huzamos idő óta Debreczenben lakik és mintegy 60 éven keresztül tartózkodott előbb a Bökönyi Bekk Pál, később a néhai gr. Dégenfeld Imre családjánál nyolcvanöt éves korában elhunyt s ezek révén a Hg. Odeszalehy, Gróf Károlyi, Br. Podmaniczky és Tisza családokkal volt az elhunyt jó viszonyban. Haláláról fivére és annak családja a következő gyászjelentést adta ki: Strens Pál mint fivér, saját maga és unoka nővérei báró Grawert Erzsébet, Rössler Vilmos lovag es. és kir. ezredes özevgye, gyermekei: Hugó es. és kir. 84 ik gy. ezredbeli főhadnagy, Gabriella és Vilmos es. és kir. 7-ik dragonyos ezredbeli főhadnagy báró Grawert Ada férjezett Greavas és leánya Maggy, báró Grawert Nanina férjezett Meuror és gyermekei Ada és Hugó német császári tengerész hadnagy és a több számos rokonok, fájdalmas szívvel jelentik szeretett nővére, illetőleg nagynénjük és sógoronjuk. Strens Zsófia kisaasszonya rövid de súlyos sseuvedés és a halotti szentségek átjatos felvétele után f. május hó 3-án reggeli 7/7 órakor, élete 85-ik évében történt gyász halálát. A boldogult földi maradványai folyó hó 5-én d. u. 5 órakor fognak Széchenyi utca 1760 számú halottas háztól, a róm. kath. egyház szertartása szerint, a Szent-Anna-utczai sírkertbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 6-án, d. e. 10 órakor fog a helybeli róm. kath. plebánia templomban az egek Urának bemutatattani Debreczen 1891. május 3. Béke poraira.

Halálkozás Huber József nagy iparos, városunk tekintélyes polgárát pótolhatatlan veszteség érte. Fia ifj. Huber József honvéd-hadnagy és nagy élte legvirágzóbb korában a sorvasztó halál kínos áldozata lett. A széleskörben ismert és kedvelt ifju halála általános részvételetelt. Temetése megillető katonai díszszel fog végbe menni holnap délután 3 órakor. A család által kiadott gyászjelentés így szól: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk szeretett fiunk, illetve testvérünk: **Huber József** m. kir. honvédhadnagyának folyó hó 3-dikán d. u. 2 órakor, életének 22-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Drágs halottunk földi részei f. hó 5-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyh. szertartása szerint, Piacz-utczai 2133. sz. alól a Szent-Anna-utczai sírkertbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 9-én reggeli 9 órakor fog az egek Urának bemutatattani. E tisztesség telte rokonainkat, jó barátainkat, s az elhunyt kartaistait bánaos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1891. május 3-án. Bánaos szülei: **Huber József**, és neje szül.: **Kulcsár Eszter**, testvérei: **Ferenz, Jolán, Szeréna, Ilona és Irén. Béke poraira!**

— Halálások. Néhai p. Dany János életének 63-ik, Kovács András pedig 52 éves korában elhunyt. Temetésük tegnap volt. Elhunyt továbbá Pál István és Hadházy Ilonka. Temetésök holnap délután lesz. — Temetéseiket Dankó Mihály elsőrangú temetkezési intézete rendezte.

Véres esata egy cigány karavánnal

— a debreczen-derecskei országuton. — Vasárnapra virradó éjjel, koromfekete sötétségben valóságos harczt vívott egy bátor kis csapat hat szekérből álló cigány csapattal, mely kirabolni akart egy tanyát, életveszélyesen megsebesített egy ellenálló majorost s makacsul, lövődöző fegyverekkel, dorongokkal állott ellen az üldözőkre indult közigazgatási hatóság embereivel, csak véres tusa után adta meg magát, amelyben egy asszony halálosan megsebesült, több férfi mindkét könnyebb és súlyosabb sebet kapott

A véres esetről következő tudósítást kaptuk:

Szombaton délután hat szekér cigány telepedett meg a debreczen-derecskei országút mentén, a Csillagos kocsma mellett. A karavánt a debreczeni csendőr-országjáró igazolásra szólította fel. Az igazolványt előmutatták, de először kizajongták magukat s csupán a csendőr-országjáró tapintata akadályozta meg, hogy már ekkor nagyobb baj nem történt.

A karaván ott maradt estig. — Mikor besötétedett néhány cigány férfi bement Roseberg Mózes kocsmaáruhoz, hogy az váltáson fel nekik egy ötvenes bankót. — Mózes bácsi elég okosan azt felelte nekik, hogy nincsen annyi pénze. — A cigányok valószínűleg tapogatózni akartak. A közeli tanyán lakó **Erczi Kálmán** debreczeni földbirtokos is óvatosságra intette Mózesi bácsit.

Kévéssel 9 óra után az Erczi Kálmán tanyáján lévőök a szomszédos Vámosy tanya felől nagy lármát hallottak. A hangzavarból az Erczi ispánja Grünwald Samu, a ki az oláh és cigánynyelvet érti, kivethette azt a fenyegetés: **Üsd agyon!**

Erczi ispánjával és egy emberével együtt

revolvért és vasvillát kapva kézbe, segítségül hísvietta a Vámosi tanya felé. — Egy csomó felgyverkezett cigányt találtak ott, a kik a tanyához bevezető uton kegyetlenül ültelgették Szilágyi nevű majorost.

Ercziék alig hogy közel értek a cigányokhoz, egy elibük ugrott s Grünwald ispánnak jobb kezét egy doronggal úgy ütötte meg, hogy az egész éjszakára hasznavehetlenné tette; azután a cigányok feljűk löttek, mire ők is önvédelemből lövéssel feleltek. — Ercziék egy golyó a füle mellett sivitott el s egy szekérlőcs csapatól is csak ügyes úgrással menekült meg.

Ercziék látván a tulnyomó erőt, a sötétségben visszahúzódtak. Erczi egy emberét löbátton beküldötte a néhány percznyi távol ságra eső Mike Pércsre segítségért.

Orosz Sándor szolgabíró Debreczenből löösszeírás végett épen M.-Pércsen időzött s vacsoránál ült, mikor a tanyai ember lélek-szakadva berohant. — Rögön két szekérré ütök a szolgabíró, Orosz István jegyző, Simkovic segédjegyző, egy bakter és fellármázott ügy falusi ember.

Tizenöt percz múlva a mike péresiek már kinn voltak a Vámosi tanyánál. A cigányok ez alatt Derecske felé elmenekültek. Szilágyi majoros ott feküdt a mezőn iszonyuan összeverve. — Allát a cigányok hegyes vasruddal keresztül szurták, vállát, karját ujjait összeszetörték. A szerencsétlen rábitták jajeveszkő felesége gondjaira; ők pedig két szekérral és löbátton a cigányok üldözésére indultak.

Éjjelután közel Derecskéhez az etől haladó mike péresi parasztok utólérték a karaván utolsó szekereit.

A cigányok legráltak szekereikről, de férfi alig egy kettő volt közöttük.

Az asszonyok éktelenül kiabáltak; a gyerekek jajgattak. A cigány asszonyok mint furák dühösen ellenállottak s késekkel védelmezték magukat. Állítólag a cigányok többször löttek is, mire az üldözők is elsütögtették revolvereiket. Néhányan birokra mentek a cigányokkal egy; m.-péresi kicsavarta a vasvillát egy cigánynak a kezéből. Végre nagy erőfeszítés után sikerült legyurni az ellen álló cigány hadat. Orosz Sándor szolgabíró csak azután érkezett meg, mikor már vége volt a küzdelemnek s így nem sikerült neki a lövéseket megakadályozni.

Mikor a cigányok megadták magukat a győztesek szekérről szekérré keresték a férfiakat, de épen a Vámosy tanya támadóit nem találták. Azok kettőt kivéve a sötét éjben elmenekültek. A kettő pedig elbujt a dunnák alá. — Onnan vonszolták ki őket.

A karavánt bekisérték Derecskére s átadták az ottani csendőrségnek. Majdnem valamennyi cigány, apraja nagyja véres volt. Világos, hogy legtöbben szándékosan ők maguk karmolgatták össze arcukat, karjaikat, talán, hogy szánalmat ébresszenek maguk iránt, talán hogy üldözőik ellen ők is válókul léphessenek fel.

Néhány azonban komolyan meg volt sérülve. — Egy cigány asszony fején kapott súlyos golyó sebet, a mibe belehalhat; egy cigány férfinak pedig lábát lötték meg. Az üldözőknek is fele kisebb nagyobb sérülést szenvedett.

A derecskei csendőrség a nagy bátorsággal elfogott cigány karavánban egy régi híres cigány tolvaj bandára ismert, a melynek az öreg Gáspár vajda a feje.

A Vámosi tanyáról szénát és repát akartak lopni a lovaknak; de ezt a szerencsétlen Szilágyi majoros egymaga megakartá akadályozni. Csak Ő és a felesége látkak a tanyán. Szilágyi életveszélyes sebeit dr. Balkányi Ede Debreczen városi kerületi orvos és M.-Pércs községi orvosa vette gyógykezelés alá.

Szilágyinak ma reggel fegyvergyakorlatra kellett volna berukkolni. Félt, hogy többé nem lesz alkalmas a Manlicher puska emelgetésére.

Közgazdaság.

A szőlőszeti vándortanítói kerületek beosztása. Hogy a flux-zera elleni védekezés az elpusztult szőlőket felújítsa s új szőlők telepítése s általában a szőlőmívelés ügye s e termelési ág érdekei jobban felkaroltassanak és hatékonyan fejlesszenek, a földmívelési miniszter vándortanítói kerületek felosztását s a külszolgálat szervezését ujonnan állapította meg. Ezen új intézkedés szerint **Hajdu** és Szabolcsmegye a miskolczi kerületbe van beosztva; a vándor tanító **Tuss Antal**, Bihar megye egy magára az érdiszégi kerületet képezi, ahol a vándortanítói teendőket az érdiszégi vanczelléri iskola teljesíti.

Szerkesztői üzenet.

Harodik egyhákekerület. Tisztelet láptársunknak tanácsokat osztogató jóakarátat köszönjük, de nem fogadjuk el. Nem kérdezzük tőle, mit írjunk meg vagy mit hallgassunk el. — Hogy van-e jelentősége a felő tiszamelléki egyházamegyék mozgalomnak, megítélheti az, aki a protesdus lapok közelebbi számaít figyelemmel kíséri. Vajon miért foglalkoznak ezek a lapok számunként és hasábszámra a felmerült kérdéssel?

Felelős szerkesztő és kiadó lapulajdosos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs Karczag Vilmos.

Női-divat Ujdnáságok:

Ruhaszövetek és diszek
Jó mosó toilek és satinok
Napernyők:
nagy választékban érkeztek
GYENES LAJOS
Nőidivat raktárban
Debreczen főtér, városház épület.
Mintákat kívánatra bérmentve küld.

Kardos László

czegledutoza.
Ajánlja
kittinó szines
függönyeit,
ágyterítőit,
olcsó és igen jó
butor szöveteit.

Legujab B

női tavaszi
DIVATKELMEK
teljes választékban
nagyobb bevásárlás folytán
különösen előnyös
olcsó árak mellett
hozzá való diszekkel.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

czegnél.
Kistemplom-bazár. (1)

Szabó Lajos fia

czegnél ujonnan raktárra érkeztek:
Női ruhaszövetek
hozzávaló legujabb diszek
fekete divatkelmek
szines mosó selyemruhák,
francia gyapju Voile-ok,
cretonok, Indisch foulard
puha, jó minőségű mtr. 22 krtól.
VALÓDI
francia és cosmanosi Batist
a legutóbbi divatu minták
mint a selyem métere 42 krtól, 60 krig
Zephirek és atlas Satin.
Napernyők.
A mult nyárról kimaradt ruhaszövetek és mosó cretonok tetemesen
leszállított árban.

BOSZNAY J. és TARSA
ajánlják
Ujdonságaikat **női ruha szövetekben**
színes Pongis és selyem foulardokban
métere 75 krtól 1.50 krig,
valamint
Batiszt, Atlasz-Saten, Zeffir és Szerbvásznakban.
Napernyők feltűnő olcsó árakban
Ujonnal bevezetett fiú és leány tricót öltönyek nagyválasztékban.

Eddig fölülmulhatlan!
Maager Vilmos-féle valódi tisztított
DORSMÁJOLAJ
Maager Vilmostól, Bécsben.
Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és ren deltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az **egész testi szerve zet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.**
Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III kerület, Heumarkt 3., valamint
az osztrák-magyar monarchia legelső gyógyszerertárában.
Debreczenben:
Mihalovits István, dr. Rothschnek Emil, Tóth Béla, Füleky Págyógyász uraknál és Richl József Zelmós, Geréby Fülöp kereskedésében.

Köszön háfrányi
legjobb minőségben
zsindey és deszkatetők
behuzására,
mely által azok tartósága kétszerte hosszabb, továbbá csulópok, melyek a földbe ásatnak, kerítések és gazdasági eszközök befestésére, hordókban a 50 egész 200 kiló súlytartalommal; továbbá saját gyármányu KOAKSOT (pirszén) kovácsok és lakatosok részére, ajánlja jutányos ár mellett
a légszuszogató igazgatósága
Debreczenben.

Üzlethelyiség változtatás.
Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a Biedermann házban levő üzletemet május 1 től a megyeház mellett lévő **MISKOLCZY-féle házba** helyezem át.
Miután a n. é. közönség eddig tanúsított pártfogásáért köszönetet mondok, továbbra is becses pártfogását kérve.
Maradok tisztelettel
özv. Wertheimer Katalin
divatvároszó.

KASZANYITZKY ENDRE
előbb
KUHINKA ISTVÁN K.
DEBRECZENBEN, főpiacz 1900.
ajánlja üveg, porcellán, lámpa és háztartási cikkek nagy választékkal berendezett nagy raktárát
Tavaszi és nyári idény, e különlegesen
tükrözött kertigolyókat, gráci aranyhalakat,
igen csinos
haltartókat és virágtartókat,
szabadalmazott
étel és palczkíthető jégszakrényeket
a legjobbnak bizonyu t egészségi
szódavíz készülékeket
minden nagyságban.
Berndorfi chinaezüst
és **Alpaca evőeszközöket**
20 évi jótállás mellett.
Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók.
Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Bécs, 1873. Erdem-érem. Budapest, 1885. Nagy díszokl. Eszék, 1889. Diszoklevél. N-Palánka, 1887. Arany érem. London, 1878. Diszoklevél.

Csik József
első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár
BECSINBAN.
Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8.
ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbírtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség kényelmére
Debreczenben Szabó Zsigmond fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu
Portland-cement és vízhatlan mész
folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek a magyarázat kívánatra készséggel megküldetnek.
Páris, 1867. Bronz érem. Kecskemét, 1872. Ezüst érem. Ujvidék, 1875. Arany érem. Szeged, 1878. Erdem érem. Trieszt, 1883. Arany érem.

LEIBICZI KÉNFORDÓ
SZEPE (Felső-Magyarország)
VASUTI ÁLLOMÁS KESMÁRK POPRÁDVÖLGYI VASUT
8 kilométer Késmárktól
körülbelül 700 méter tengerszint feletti magasságban (Késmárk 636 méter).
Savó-gyógyintézet
Egy fürdő
lepedővel 20 krajczár.
Fenyű- és vas-fürdők
kivánatra készíttetnek.
Pisztrághalászat és vadászat
Ebéd
étlap és table d'hote
Szépen butorozott szobák
50 krtól 80 krig.
Billard és kuglizó.
GYÓGYHATÁS: A már 1294 óta üsmert kénforrások a SCHERFEL AUREL W. ur által tett elemzés folytán, a ké tartalmazó névze a Trancsón-Tepliczi és a híres acheni forrásokkal majdnem összeegyeznek, a víz gyógyereje különösen idült rheumául, húgyszervek bajainál, skrophel betegségű stb. dicséretetik és megavult Syphilisnél különösen hatásosnak mutatkoztak. A húgyszervek bajainál ivógyógykezeléssel összeköttetésben, üsmert fürdőket sok esetben felülmulja. Az altestmíriyek feldaganásánál különösen a máj- és lépnek, leg több esetben gyógyíttatnak. Az anyaméhgyulladás orvoslása, mint ennek idült hurutja, ugy mint a vaginal-nyálhártya fehér eszua, meglepő sikert hoz elő.
ÁRJEGYZÉK: Ez a fürdőhely még nincsen megrontva a többi modern szépesi fürdők drága áraitól. Az izléses svajci stílusban, balkon- és verandával ellátott újonnan épült **lakházban**, valamint a gyógy- és vendéglő-épületben szépen butorozott szobák, (a butorok veresfenyűből polírozva vannak), olcsó áron kaphatók.
Jó, izléses és olcsó ételekért a nagyobb körökben is ismert vendéglős **Brunnmayer Károly** Késmárktól gondoskodik és a társaságánál egy teríték, assiettel, ára 1 ft 20 kr, assiettel nélkül 5 étel 1 ft, 4 étel 80 kr, egy sült csirke 60 kr, egy beestéak körülbe 40 kr, egy borjuszet 35 kr, stb. Közlebb értesítést kívánatra nagyon szívesen ad a fürdőbőről **Brunnmayer Károly.**
a „Korona” szálloda bérleje **Késmárkon.**

Tóth Gyula
előbb
Tóth Lajos és Társa
vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.
Ajánl:
Gazdáknak
mezőgazdasági eszközöket,
Gazdasszonyoknak
konyha felszereléseket,
IPAROSOKNAK
minden iparághoz tartozó, a közönségestől a legfinomabb aczél szerzsá-mokat, utóbbikért minden darab jótállás mellett,
Épület-vállalkozóknak
mindenféle vasalásokat vasban és rézben a legsolidabb készítményekben.
Legjutányosabb árak.